

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

808

Vragen van de leden **Marcouch** en **Van Dekken** (beiden PvdA) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *het tegengaan van internationale voetbalhooligans* (ingezonden 8 november 2013).

Antwoord van Minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 19 december 2013) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2013–2014, nr. 677

Vraag 1

Kent u de berichten «Noodbevel A'dam om hooligans» en «Eindhoven houdt adem in om Bad Blue Boys uit Zagreb»?^{1 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat de door u aangekondigde maatregelen om burge-meesters de mogelijkheid te geven om voor een langere periode een gebiedsverbod, meldplicht of groepsverbod op te leggen aan voetbalsupporters minder effectief is als het gaat om buitenlandse hooligans? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Het wetsvoorstel dat ik in voorbereiding heb bevat maatregelen ter voorkoming van verstoringen van de openbare orde door onder meer supporters die eerder de openbare orde hebben verstoord. Deze maatregelen, die voor maximaal 1 jaar kunnen worden opgelegd, zijn effectief bij personen die geregeld naar voetbalwedstrijden op Nederlands grondgebied gaan, niet bij personen die vanuit het buitenland eenmalig een voetbalwedstrijd op Nederlands grondgebied bezoeken.

¹ NOS, 6 november 2013 (<http://nos.nl/artikel/571745-noodbevel-adam-om-hooligans.html>)

² NOS, 6 november 2013 (<http://nos.nl/op3/artikel/571784-eindhoven-houdt-adem-in-om-bad-blue-boys-uit-zagreb.html>)

Vraag 3

Welke EU-lidstaten kennen het middel van een uitreisverbod voor voetbalsupporters uit eigen land? Hoe is dat uitreisverbod vormgegeven en hoe wordt dat gehandhaafd?

Antwoord 3

Voor zover mij bekend bestaat een dergelijke maatregel alleen in Engeland. In Engeland worden de paspoorten van de stadionverbodhouders bij internationale wedstrijden door de overheid ingenomen. Controle vindt plaats bij de grens waarbij personen zonder paspoort het land niet kunnen verlaten.

Vraag 4, 6, 7 en 9

Deelt u de mening dat problemen met buitenlandse hooligans het beste worden voorkomen als deze hooligans ons land helemaal niet in kunnen komen? Zo ja, deelt u dan ook de mening dat personen die eerder in eigen of in een ander land voetbalgeweld hebben gepleegd een in- of uitreisverbod opgelegd zou moeten worden? Zo nee, waarom niet?

Over welke mogelijkheden beschikken EU-lidstaten om de vrijheid van het verkeer van personen binnen de Europese Unie aan banden te leggen als daarmee de openbare orde en veiligheid in het eigen land zijn gediend? Acht u het wenselijk dat EU-lidstaten sluitende afspraken gaan maken om eigen supporters die zich eerder aan voetbalgeweld hebben schuldig gemaakt een effectief uitreisverbod op te leggen? Zo ja, bent u bereid hierover met uw Europese ambtsgenoten in overleg te treden en op welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Kan aan leden van supportersverenigingen die bekend staan om het plegen van voetbalgeweld in andere landen om die reden de toegang tot Nederland worden ontzegd? Zo ja, op welke gronden? Zo nee, waarom niet en acht u het wenselijk en mogelijk om in Europees verband hierover afspraken te maken, bijvoorbeeld door het opstellen van een zwarte lijst van supportersverenigingen?

Antwoord 4, 6, 7 en 9

Bij het opleggen van een uitreisverbod moet onderscheid worden gemaakt tussen ingezetenen en niet-ingezetenen. De Nederlandse strafrechter kan een meldplicht opleggen aan personen die rondom voetbalwedstrijden strafbare feiten hebben gepleegd voor alle wedstrijden van een voetbalclub, ongeacht waar die club speelt. Hiermee kan worden voorkomen dat een Nederlandse hooligan afreist naar een internationale wedstrijd. Het is niet mogelijk voor een Nederlandse strafrechter om personen die woonachtig zijn buiten Nederland een uitreisverbod op te leggen. Dit is aan de lidstaten om zelf in hun regelgeving op te nemen. Ik zal hiervoor in Europees verband aandacht vragen.

Ook het opleggen van een inreisverbod voor Nederland is niet mogelijk. Hoofregel is dat er geen grenscontrole plaatsvindt aan de binnengrenzen van het Schengengebied. Tijdelijke herinvoering van binnengrenstoezicht kan op grond van de Schengengrenscodes alleen in uitzonderlijke omstandigheden als uiterste middel, met een strikt beperkte draagwijdte en duur, op basis van specifieke objectieve criteria en wanneer het noodzakelijk is vanwege een ernstige bedreiging voor de openbare orde of de binnenlandse veiligheid. Er moet bovendien worden voldaan aan de criteria van artikel 23bis van de Schengengrenscodes, onder meer een afweging van het belang van de openbare orde enerzijds en het belang van vrij verkeer anderzijds. Het kunnen uitvoeren van een grenscontrole neemt voorts niet weg dat er bijvoorbeeld in het geval van EU-burgers op grond van artikel 27 van de richtlijn vrij verkeer en verblijf van EU-burgers slechts beperking van het verblijfsrecht mogelijk is indien sprake is van een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor de openbare orde, openbare veiligheid of volksgezondheid.

Vraag 5

Over welke mogelijkheden beschikt de UEFA om voetbalhooligans een reisverbod op te leggen en in hoeverre is dit effectief?

Antwoord 5

Civiele organisaties als de FIFA, UEFA en/of KNVB hebben niet de bevoegdheden om een dergelijk zwaar middel (qua impact op de vrijheid van het verkeer van personen) op te leggen of te handhaven.

Vraag 8

Kunnen supportersverenigingen waarvan een substantieel deel van de leden zich stelselmatig schuldig maakt aan misdrijven en waartegen de vereniging geen passende maatregelen neemt, verboden worden? Zo ja, op grond van welke wettelijke bepalingen en acht u dit een begaanbare weg in de strijd tegen voetbalgeweld? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Het recht van vereniging (artikel 11 Grondwet) is een grondrecht. Van beperking van dit grondrecht kan alleen sprake zijn in zeer ernstige gevallen. Artikel 2:20 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat indien de werkzaamheden van een rechtspersoon in strijd zijn met de openbare orde, deze op verzoek van het openbaar Ministerie verboden kan worden verklaard en ontbonden. Van een werkzaamheid in strijd met de openbare orde is sprake in geval van handelingen die inbreuk maken op de algemeen aanvaarde grondslagen van ons rechtsstelsel. Daarbij is dan vereist dat die rechtspersoon de betreffende handelingen zelf verricht in die zin dat het bestuur daar leiding aan heeft gegeven, dan wel daarvoor bewust de gelegenheid heeft geboden. Het enkele feit dat leden van de rechtspersoon, in dit geval leden van supportersverenigingen, strafbare handelingen verrichten, is niet voldoende voor verbodenverklaring en ontbinding.